

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2020. gada 10.septembrī

LĒMUMS Nr. 299 (1801200000420–2)

Par administratīvā soda uzlikšanu

administratīvā pārkāpuma lietā Nr. AP/2020/6-7/13 (1801200000420)

Izskatot 2020. gada 30.jūlijā uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio”, reģistrācijas numurs 40003862550, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druviete, Padomes locekļi Patriks Grīva, Ieva Kalderauska un Jānis Eglītis, piedaloties SIA “Baltkom radio” pārstāvjiem,

konstatē:

[1] Padome ir veikusi SIA “Baltkom radio” programmas “Baltkom radio” (Apraides atļauja Nr.AA-031/2, Darbības pamatnosacījumi Nr.AA-031/2–1) programmas ietvaros 2020.gada 10.jūlijā izplatītā raidījuma “Septiņas dienas un nakts” un 2020.gada 15.jūlijā izplatītā raidījuma “Baltkom rīts” atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšanas prasībām un konstatējusi turpmāk minēto:

[2.1.] **2020.gada 10.jūlijā no pulksten 16:10:15 līdz 16:52:53** tiek izplatīts raidījums “Septiņas dienas un nakts”, saruna ar “Politiskās partijas “Alternative”” pārstāvi Valēriju Petrovu, kuras laikā cita starpā tika izplatīta šāda informācija:

[2.1.1] V. Petrovs saka, ka *“vairs neko nevar izdarīt, jo trīsdesmit gadi politikā ir nospēlējuši savu lomu un mēs tikai ar savu piemēru varam parādīt, ka politika varbūt cita. Kāpēc par mums? Tāpēc, ka mēs esam vienīgā partija, kura nav atkarīga no cilvēkiem, kuri sākot no 90 gadu vidus rīdzinieku īpašumus sabīdīja [расматкивали] pa savām kabatām. Mums ar šiem cilvēkiem nav nekā kopīga. Mums pašiem ir spēcīga komanda cilvēku, kuri zina, kā strādāt un*

māk strādāt labāk par citiem. Un mēs nekaunēsimies stāstīt, kur kas notiek, mēs patiesībā zinām, ko vajag izmainīt, lai konkursi netiktu iecerēti [не зачатались] konkrētās kompānijās, lai uzvarētu labākie, bet ne varai pietuvinātie cilvēki. Mūsu kvalitāte [достоинство] ir tajā, ka mēs tos cilvēkus paši no turienes vēlamies padzīt.”

[2.1.2.] V. Petrovs saka, ka “un lielākoties, tas atkal ir pie iepriekšējā jautājuma mēs zinām kas tiek plānots, ko īstenībā grib, teiksim tā “privatizēt”, un mēs esam gatavi tam stāties pretī. Kā mēs arī stājāties pretī atkritumu reformai, nekad neviens nevarēja padomāt, ka četri Rīgas domes deputāti iezies pret oligarhiem un teiks nē, ka mēs esam pret to sūknēšanu [насос], kas desmit gadu laikā var visus rīdziniekus izsūknēt līdz “miserija” [мисерия] 70 miljoniem. Tādas summas apmēram bija atkritumu reformas biznesa projektā.”

[2.1.3.] V. Petrovs saka, ka “tikko palaida labu programmu par līdzfinansējuma mājām 50% apmērā, tas ir, visi mājas iedzīvotāji varēja dabūt 50 % atlaidi remontdarbiem, kas spēcīgi principā atvieglo slodzi. Nē, slēdza programmu. Mēs esam par to, lai to programmu atjaunotu.”

[2.2.] **2020.gada 15.jūlijā no pulksten 08:14:16 līdz 08:53:47** tiek izplatīts raidījums “Baltkom rīts”, saruna ar politiķi Alekseju Rosļikovu, kura laikā cita starpā tika izplatīta šāda informācija:

[2.2.1.] A. Rosļikovs saka, ka “piemērs ar KPV.LV nav ļoti veiksmīgs, jo latviešu elektorātam ir 7-8 partijas un viņi nav sakoncentrēti uz noteiktu mīlestību pret vienu partiju, tāpēc jūs to varat manīt, kas arī notiek latviešu partijās, viņi tur brīnīšķīgi emigrē šurpu turpu un neviens nevienu par to nevaino, bet krievu vēlētajam ir viena partija, nosauksim pusotra, un tagad, kad parādās vēl viena partija kā “Alternatīva”, protams, rodas jautājumi, sākotnēji rodas kaut kāda cilvēciskā greizsirdība – kāpēc, jo mēs taču visu laiku balsojām par vienu partiju un kāpēc tagad par otru. Ir tādi momenti, kuriem krievu elektorāts pagaidām vēl nav gatavs, bet mēs centīsimies virzīties uz to.”

[2.2.2.] A. Rosļikovs saka: “paldies Baltkom, ka bijušajiem politiķiem, kuri nepieder pie lielām partijām, ir iespēja atnākt un runāt, jūs uzaicināt un es domāju, ka te vēl ļoti daudz ir atkarīgs no EPL [СМИ], lai EPL dotu iespēju jauniem [новым и молодым] politiķiem, kuriem vēl nav pieejams nekāds finanšu atbalsts ne no valsts, ne no vēlētajiem, būtu iespēja runāt, izteikties, nākt un parādīt savu programmu.”

[2.2.3.] A. Rosļikovs saka: “raksta regulāri, zvana regulāri pat tagad, kad es vairs neesmu amatā, turpina zvanīt un rakstīt, un es turpinu braukt, izmantot tā teikt savus vecos sakarus,

zvanīt departamentu direktoriem un prasīt kaut ko izdarīt pa tiešo, netērējot daudz laika garām sarakstēm. Cilvēki ir ļoti aktīvi, jebkurā gadījumā es. Ja viņi redz atpakaļsaiti, viņi turpina pie jums nākt, viņi no mutes mutē nodod, ka tur ir jēdzīgs politiķis, aizej pie viņa parunā. Tas jau notiek. Ja tu, atvaino man, kā nejēga [безмолоч] trīs mēnešus nomarinē visus, tad piektā mēnesī pie tevis vairs neviens neiet.”

[3] Ievērojot Rīgas domes atļaušanas likumu, Centrālā vēlēšanu komisija 2020.gada 7.jūlijā ir izsludinājusi Rīgas domes vēlēšanas, kuras notika šā gada 29.augustā.¹ Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām ilga no 2020.gada 7.jūlija līdz 29.augustam.

[4] Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā² ir pieejama informācija, ka 2020.gada 10.jūlija raidījuma “Septiņas dienas un naktis” viesis Valērijs Petrovs ir Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputāta kandidāts ar pirmo numuru “Politiskās partijas “Alternative”” sarakstā.

[5] Tāpat Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā³ ir pieejama informācija, ka 2020.gada 15.jūlija raidījuma “Baltkom rīts” viesis Aleksejs Rošļikovs ir Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputāta kandidāts ar otro numuru “Politiskās partijas “Alternative”” sarakstā.

[6] Tādējādi konstatējams, ka pārbaudāmie raidījumi – 2020.gada 10.jūlijā “Septiņas dienas un naktis”, kurā piedalās deputāta kandidāts Valērijs Petrovs un 2020.gada 15. jūlijā “Baltkom rīts”, kurā piedalās deputāta kandidāts Aleksejs Rošļikovs, ir izplatīti priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā un tajā piedalījušies deputātu kandidāti.

[7] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4. 5.un 6. punktā norādīto, 2020.gada 30.jūlijā Padome pieņēma lēmumu Nr. 256 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 1801200000420-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Baltkom radio” darbībā, tas ir, programmas “Baltkom radio” ietvaros 2020.gada 10. jūlijā izplatītajā raidījumā “Septiņas dienas un naktis” un 15.jūlijā izplatītajā raidījumā “Baltkom rīts”, iespējams, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

¹ Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/jaunumi/jaunumi/cvk-izsludina-29-augusta-rigas-domes-velesanas-680> – aplūkots 10.09.2020.

² Pieejams: <https://rd2020.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti/riga/politiska-partija-alternative> – aplūkots 10.09.2020

³ Pieejams: <https://rd2020.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti/riga/politiska-partija-alternative> – aplūkots 10.09.2020

[8] 2020.gada 31. jūlijā Padome nosūtīja vēstuli Nr. 6– 7/681, ar kuru informēja SIA “Baltkom radio” par to, ka 2020.gada 30.jūlijā tika pieņemts lēmums uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr. AP/2020/6-7/13 (1801200000420), šo lēmumu nosūtot pielikumā un vienlaikus lūgusi SIA “Baltkom radio” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[9] 2020.gada 21.augustā Padome ir saņēmusi SIA “Baltkom radio” paskaidrojumus (*Padomē ieregistrēti 21.08.2020 ar Nr. 6–7/1727*), kuros SIA “Baltkom radio” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[9.1] SIA “Baltkom radio” norāda, ka Padomes norādītie raidījumi “Septiņas dienas un nakts” un “Baltkom rīts” ir populāri jau gadiem ēterā skanoši raidījumi, kuros tiek atspoguļoti Latvijas sabiedrībai svarīgi notikumi un apspriesti sabiedrībai aktuāli jautājumi;

[9.2] Paskaidrojumos tiek norādīts arī, ka:

[9.2.1.] 2020.gada 10.jūlija raidījumā “Septiņas dienas un nakts” piedalījies viesis Valērijs Petrovs, sniedzot interviju tiešajā ēterā. Intervijas gaitā ar V. Petrovu tika apspriestas Rīgas pilsētas iedzīvotājiem aktuālas problēmas, tai skaitā tika atbildēts uz radio klausītāju pa telefonu uzdotajiem jautājumiem, intervija tika runāta arī par politiku attiecībā, pilsētas pārvaldīšanas aktualitātēm, tādām kā atkritumu reforma, dzīvojamo māju līdzfinansēšanas programma u.tml.

[9.2.2.] 2020.gada 15.jūlija raidījumā “Baltkom rīts” piedalījies viesis A. Rošļikovs, sniedzot interviju tiešajā ēterā. Intervijas gaitā A.Rošļikovs aprakstīja politisko partiju sadalījumu starp dažādām Latvijas sabiedrības grupām, informēja arī par politikas darbības aktualitātēm, izteica pateicību Baltkom Radio par iespēju piedalīties raidījumā.

[9.2.3.] Abi iepriekš norādītie viesi ne pirmo reizi vien piedalās intervijās un raidījumos Baltkom radio ēterā, un viņu piedalīšanās nav saistīta ar priekšvēlēšanu aģitāciju, bet gan saistīta ar sabiedrības pieprasījuma apmierināšanu – aktuālas informācijas un atbilžu uz sabiedrībai svarīgiem jautājumiem sniegšanu.

[9.3.] Tiek norādīts arī, ka saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 6.punkta noteikumiem kā galvenā slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīme esot samaksas saņemšana un šī fakta slēpšana. SIA “Baltkom radio” norāda, ka viesu piedalīšanās SIA “Baltkom radio” iepriekšminētajos raidījumos netika apmaksāta un SIA “Baltkom radio” uz intervijām viesi tika aicināti, lai tie, sniedzot viedokļus, informētu sabiedrību par aktualitātēm un atbildētu uz sabiedrības jautājumiem, neskatoties uz šo cilvēku piederību kādai konkrētai partijai vai apvienībai.

[9.4.] SIA “Baltkom radio” paskaidrojumos norāda, ka SIA “Baltkom radio” nevar uzņemties atbildību par trešo personu viedokļiem un informāciju to pasniegšanas brīdī, vai brīdī, kad viesi atbild uz radio klausītāju jautājumiem, taču piebilst, ka īsteno savu redakcionālo darbību atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24. panta pirmās daļas noteikumiem, saprātīgu iespēju robežās veic uzraudzību un kontroli raidījuma saturam pat tiešajā ēterā:

- brīdina viesus pirms raidījuma sākuma par nepieciešamību intervijas gaitā ievērot normatīvos aktus, tajā skaitā Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasības;
- seko līdzī viesu izteicieniem un pārtrauc interviju, gadījuma, ja pēc raidījuma vadītāja viedokļa viesis pārkāpis normatīvo aktu prasības vai morāli ētiskās normas.

[9.5.] SIA “Baltkom radio” paskaidrojumos norāda, ka, veicot savu darbību, ievēro Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasības elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem sakarā ar priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanu.

[10] 2020.gada 3.septembrī Padome nosūtīja SIA “Baltkom radio” vēstuli Nr. 6–7/787, ar kuru informēja, ka 2020.gada 10.septembra Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. AP/2020/6-7/13 (1801200000420) par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio” darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka SIA “Baltkom radio” ir tiesības piedalīties Padomes sēdē arī izmantojot iespējas pieslēgties tai attālināti (izmantojot programmu MS Teams) un aicināja SIA “Baltkom radio” līdz 2020.gada 8.septembrim informēt Padomi par kontaktpersonu, kura piedalīsies klātienē vai attālināti Padomes sēdē.

[11] Uz lietas izskatīšanu SIA “Baltkom radio” bija ieradušies klātienē. Lietas izskatīšanas laikā SIA “Baltkom radio” pārstāvji uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī paskaidroja, ka visi SIA “Baltkom radio” žurnālisti pirms priekšvēlēšanu aģitācijas sākuma tika brīdināti par to, ka raidījumos ir jāievēro priekšvēlēšanu aģitācijas laikā noteiktie ierobežojumi un raidījuma vadītāji arī brīdināja savus raidījuma viesus par to, taču to, ko katrā konkrētajā gadījumā saka raidījuma viesi nav iespējams izkontrolēt, bet tas, ka raidījuma vadītājs laicīgi nepārtrauc raidījuma viesu izteikto aicinājumu balsot par viņiem vai konkrēto partiju varot arī uzskatīt par cilvēcisku kļūdu. SIA “Baltkom radio” atkārtoti uzsvēra, ka konkrētajā gadījumā viņi pieturas pie tā, ka galvenais slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas priekšnoteikums ir samaksas fakts šajos raidījumos, par ko tika aprakstīts SIA “Baltkom radio” paskaidrojumos. Bez tam SIA “Baltkom radio” arī norādīja, ka viņi ir politiski neitrāli un nav

ieinteresēti kādas partijas popularitātes celšanai un cenšas savos izplatītajos raidījumos panākt viedokļu daudzveidību.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[12] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *“politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

[13] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”*

[14] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *“priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

[15] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

[16] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) ir sagatavojis *“Informatīvo materiālu par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem”* (turpmāk – *KNAB informatīvais materiāls*), kurā ir aprakstītas slēptās aģitācijas pazīmes:

“Jebkura publiska darbība, kuras mērķis ir tieši vai netieši publiski popularizēt kādu politisko partiju, vai to apvienību un deputāta kandidātu, aicinot par to balsot, vai arī paužot negatīva rakstura informāciju, aicinot balsot pret kādu politisko partiju vai deputāta kandidātu.
Piemēram:

1) publikācija nereti satur netiešu aicinājumu balsot “par” vai “pret” kādu politisko partiju, to apvienību vai deputātu kandidātu;

2) informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos un vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā;

- 3) jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;
- 4) partijas logo vai citu tās vizuālu elementu iekļaušana publikācijā vai raidījumā, vai ar partiju saistīta notikuma atspoguļošana, ja tam nav tiešas saistības ar konkrētas publikācijas, programmas, raidījuma saturu vai arī tas ir tieši un nepārprotami veidots kādas partijas popularizēšanai;
- 5) partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla, piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs vai sabiedrībai nenozīmīgu kandidāta privātās dzīves notikumu atspoguļošana, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti, u.c.;
- 6) publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli;
- 7) žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;
- 8) ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu).⁴

[17] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[17.1] deputāta kandidāts Valērijs Petrovs priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tiešraidē piedalījās 10.jūlija raidījumā “Septiņas dienas un nakts” (raidījums sākas pulksten 16:10:15 un beidzas 16:52:53) un tajā paudis savu viedokli visa raidījuma garumā, izņemot raidījuma reklāmu no plkst. 16:33:07 līdz plkst. 16:34:05;

[17.2] deputāta kandidāts Aleksejs Rosļikovs priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tiešraidē piedalījās 15.jūlija raidījumā “Baltkom rīts” (raidījums sākas pulksten 08:14:16 un beidzas 08:53:47) un tajā paudis savu viedokli visa raidījuma garumā.

[18] Minētajos raidījumos nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no V.Petrova un A.Rosļikova puses, bet, kā norādīts KNAB informatīvajā materiālā, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti”*;

⁴ Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/2020/informativais_materials_rd_29082020.pdf – aplūkots 10.09.2020

[18.1.] 10.jūlija raidījumā “Septiņas dienas un nakts” (saruna ar “Politiskās partijas “Alternative”” pārstāvi Valēriju Petrovu) tika publiski paziņota informācija, kuras nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti, akcentējot savas partijas vēlmi mainīt esošo politisko situāciju valstī, uzsverot, ka konkrētā partija ir vienīgā, kura nav atkarīga no cilvēkiem, kuri 90. gadu sākumā *“rīdzinieku īpašumus sabīdīja pa savām kabatām”*, kā arī izteica apgalvojumu, ka konkrētā partija ir spēcīga cilvēku komanda, kuri zina kā labāk strādāt un māk strādāt labāk par citiem. Tāpat sarunas laikā retoriski jautāts *“Kāpēc par mums? Tāpēc, ka mēs esam vienīgā partija, kura nav atkarīga no cilvēkiem, kuri sākot no 90 gadu vidus rīdzinieku īpašumus sabīdīja [pacmacкували] pa savām kabatām.”* Paužot šāda veida informāciju, netieši tiek norādīts, ka konkrētā partija ir vienīgā partija par ko, ir vērts balsot. Konstatētais liecina, ka izplatītajā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumā ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[18.2] 15.jūlija raidījumā “Baltkom rīts” (saruna ar politiķi Alekseju Rošļikovu) tika publiski paziņota informācija, kuras nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti, akcentējot to, ka krievu vēlētajam ir tikai viena partija par ko balsot, taču tagad esot parādījusies jauna partija “Alternative”, kurai krievu elektorāts vēl neesot gatavs, taču liek noprast, ka par šo partiju ir vērts balsot un centīsies to panākt, kā arī tiek izteikta pateicība “Radio Baltkom” programmai, kura aicina šādas jaunas, nepieredzējušas partijas un politiķus uz intervijām, lai konkrētai partijai būtu iespēja ar sevi iepazīstināt un parādīt savu programmu, jo konkrētā partija vēl nesaņem atbalstu no valsts un vēlētāju puses. Bez tam raidījuma viesis arī netieši sevi popularizē, sakot, ka arī šobrīd viņam raksta un zvana cilvēki, kuriem viņš turpina palīdzēt, vairs neesot Rīgas domes amatpersona.

Konstatētais liecina, ka izplatītajā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumā ir slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[19] Pēc pieejamās informācijas, Padomei nav iespējams konstatēt, ka par minētajiem raidījumiem būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: *“samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”* Ir svarīgi atzīmēt, ka likumdevējs nav veicis pilnīgu samaksas uzskaitījumu, par ko liecina normā ietvertais “u.c.”. Līdz ar to normas piemērotajiem ir atstāta zināma brīvība piepildīt jēdzienu ar saturu. Tieši to arī Padome dara, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un to skatot pēc būtības, nevis sašaurināti. Respektīvi, samaksa PAL 1.panta

5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 12.marta spriedums, Lieta Nr.1A30000518). Secinātais norāda uz to, ka ir saskatāmas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo V.Petrovs un A.Rošļikovs nepamatoti ilgu laiku pavada studijā tiešajā ēterā 2020.gada 10.jūlijā (V.Petrovs) un 15.jūlijā (A.Rošļikovs). V.Petrovs un A.Rošļikovs veic savas pārstāvētās partijas – Politiskās partijas “Alternative” popularizēšanu. Tieši minētās politiskās partijas sarakstā ar pirmo numuru kā deputāta kandidāts ir minēts V.Petrovs un ar otro numuru A.Rošļikovs. Izplatītajos raidījumos nav sniegta norāde, ka tiek veikta priekšvēlēšanu aģitācija, līdz ar to, ir jākonstatē, ka minētajos 2020.gada 10. jūlija un 15.jūlija raidījumos ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[20] SIA “Baltkom radio” savos paskaidrojumos norāda, ka abu raidījumu viesi Valērijs Petrovs un Aleksejs Rošļikovs piedalīšanās raidījumos nav saistīti ar priekšvēlēšanu aģitāciju, bet gan saistīti ar sabiedrības pieprasījuma apmierināšanu – aktuālās informācijas un atbilžu uz sabiedrībai svarīgiem jautājumiem sniegšanu. Padomes ieskatā SIA “Baltkom radio” norādītais, ka abu raidījuma viesu piedalīšanās raidījumos nav saistīta ar priekšvēlēšanu aģitāciju nav uzskatāms par pamatotu, jo, pirmkārt, abu raidījumu viesi varēja brīvi paust savu viedokli saistībā ar savu pārstāvēto politisko partiju un no raidījuma vadītāja puses netika darīts nekas, lai šo aģitāciju pārtrauktu. Otrkārt, nevienā no raidījumiem raidījumu viesi netika pieteikti kā Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputātu kandidāti, tādejādi maldinot 2020.gada 10. jūlija raidījuma “Septiņas dienas un nakts” un 15.jūlija raidījuma “Baltkom rīts” klausītājus par raidījuma viesu balotēšanos Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās, kas notika 2020.gada 29.augustā. Bez tam SIA “Baltkom radio” savos paskaidrojumos norāda, ka programmas “Baltkom radio” raidījumi “Septiņas dienas un nakts” un “Baltkom rīts” ir populāri, jau gadiem ēterā esoši raidījumi, kuros tiek atspoguļoti Latvijas sabiedrībai svarīgi notikumi un apspriesti sabiedrībai aktuāli jautājumi. Padomes ieskatā fakts, ka abi raidījumi ir populāri un jau gadiem ēterā esoši raidījumi tikai pastiprina to, ka slēpta priekšvēlēšanu aģitācija ir sasniegusi plašu daļu auditorijas un ar raidījumu starpniecību SIA “Baltkom radio” ir nodrošinājis, ka deputātu kandidāti var palielināt savu popularitāti un atpazīstamību.

[21] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts

administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinājoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[22] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA “Baltkom radio” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “Baltkom radio” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām. No minētā secināms, ka SIA “Baltkom radio” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neaicināt Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputātu kandidātus, taču, ja tika izdarīta izvēle par labu tieši šādiem studijas viesiem, bija nepieciešams nodrošināt, ka raidījumu vadītāji, ievērojot žurnālistikas kvalitātes standartus, spēj profesionāli vadīt interviju, ietekmējot tās gaitu, tematus un izvairoties no aģitāciju saturošas informācijas paušanas tās laikā.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA “Baltkom radio” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai

atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA “Baltkom radio” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA “Baltkom radio” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[23] SIA “Baltkom radio” savos paskaidrojumos pārkāpuma izdarīšanu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “Baltkom radio” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[24] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “Baltkom radio” programmas “Baltkom radio” 2020.gada 10.jūlija raidījumā “Septiņas nakts un dienas” un 2020.gada 15.jūlija raidījumā “Baltkom rīts”, ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit divdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[25] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[26] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[26.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

[26.2] Pārkāpums radies, jo SIA “Baltkom radio” neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā neizvērtēja konkrēto viesu uzaicināšanu uz programmas “Baltkom radio” veidotajiem un izplatītajiem raidījumiem, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. SIA

“Baltkom radio” nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt.

[26.3] SIA “Baltkom radio” pārkāpums ir jāvērtē kā pirmreizējs, bet ar sistemātisku raksturu, jo tas tika konstatēts divas reizes vienas nedēļas laikā, konkrēti 2020.gada 10. un 15.jūlijā. Vienlaikus minētais pārkāpums ir veikts ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, jo raidījumu viesi netika pieteikti kā Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputātu kandidāti un tas var atstāt ietekmi uz sabiedrisko domu un vēlēšanu rezultātiem. Turklāt, Padome, izvērtējot raidījumus, ņem vērā arī to, ka minētie raidījumi ir izskanējuši publiski un sasnieguši lielu sabiedrības daļu. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka SIA “Baltkom radio” izdarītās darbības kvalificējamās kā būtisks pārkāpums.

[26.4] SIA “Baltkom radio” pārkāpumu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “Baltkom radio” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[26.5] Saskaņā ar publiski pieejamo SIA “Baltkom radio” finanšu rādītāju pārskatu par 2019.gada periodu SIA “Baltkom radio” 2019.gada apgrozījums ir bijis 190 269 *euro*, bet 2019.gadu SIA “Baltkom radio” ir noslēgusi ar 18 645 *euro* zaudējumiem.

[26.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[26.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu “*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[26.8] Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 1000 (viens tūkstotis) naudas soda vienības jeb 5000 (pieci tūkstoši) *euro* apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA “Baltkom radio” ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA “Baltkom

radio” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Baltkom radio”, reģistrācijas numurs 40003862550, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta 1.daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2020.gada 10. un 15.jūlijā, uzliekot naudas sodu 1000 (viens tūkstotis) naudas soda vienības jeb EUR 5000,- (pieci tūkstoši euro) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Baltkom radio”.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU